

Seznam použitých zkratk	16
Předmluva	19
DÍL PRVNÍ: OBECNÁ ČÁST	21
HLAVA PRVNÍ: Pojem práva	23
§ 1 Pojem práva ve smyslu objektivním a subjektivním	23
§ 2 Třídění práva ve smyslu objektivním	30
§ 3 Právo veřejné a soukromé	30
§ 4 Systém soukromého práva	42
§ 5 Zásady soukromého práva	47
§ 6 Občanské právo hmotné jako obecné soukromé právo	54
A. Pojem	54
B. Systém občanského práva	56
C. Občanské právo hmotné a občanské právo procesní	59
D. Občanské právo hmotné a mezinárodní právo soukromé	61
I. Obecně	61
II. Normy mezinárodního práva soukromého	62
III. Pojetí mezinárodního práva soukromého	63
IV. Zákony o mezinárodním právu soukromém	64
V. Evropské mezinárodní právo soukromé	66
E. Občanské právo v mezinárodních souvislostech (občanskoprávní komparatistika)	67
I. Obecně	67
II. Jednotlivé právní systémy a jejich okruhy	69

HLAVA DRUHÁ: Stručný historický vývoj občanského práva na českém území	82
§ 1 Občanské právo v Československé republice do roku 1945	82
A. Obecně	82
B. Všeobecný občanský zákoník	83
C. Revize Všeobecného občanského zákoníku	84
§ 2 Občanské právo v Československé republice v letech 1945–1950	86
§ 3 Občanské právo v Československé republice v letech 1950–1964	87
§ 4 Občanské právo v Československé republice v letech 1964–1989	89
§ 5 Občanské právo po roce 1989	91
§ 6 Příprava rekodifikace soukromého práva	94
HLAVA TŘETÍ: Evropské soukromé právo	99
§ 1 Pojem	99
§ 2 Vznik evropského soukromého práva	101
§ 3 Unijní soukromoprávní acquis	103
§ 4 Principy evropského soukromého práva – evropské soukromoprávní „soft law“	107
HLAVA ČTVRTÁ: Prameny občanského práva	112
§ 1 Pojem a klasifikace	112
§ 2 Jednotlivé prameny občanského práva hmotného	112
A. Mezinárodní smlouvy	112
B. Právo Evropské unie	114
C. Ústavní zákony	116
D. Zákony	117
E. Podzákoné předpisy	117
§ 3 Občanský zákoník jako hlavní pramen občanského práva	118
A. Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.	118
B. Systematika občanského zákoníku	119
§ 4 Výlučnost občanského práva psaného	120
A. Obecně	120
B. Soudní rozhodnutí	120
C. Obyčej	122
D. Právní zásady, dobré mravy a veřejný pořádek	122
I. Obecně	122

II.	Obecné právní zásady	123
III.	Dobré mravy	123
IV.	Veřejný pořádek	125
E.	Odborná literatura	125
HLAVA PÁTÁ: Normy občanského práva		127
§ 1	Pojem norem občanského práva	127
A.	Pojmové znaky občanskoprávních norem	127
B.	Struktura norem občanského práva	129
C.	Občanskoprávní poměr	131
D.	Občanskoprávní institut	132
§ 2	Druhy norem občanského práva	132
A.	Obecně	132
B.	Dispozitivní a kogentní normy	133
§ 3	Působnost norem občanského práva	138
A.	Obecně	138
B.	Věcná působnost	138
C.	Osobní působnost	139
D.	Prostorová působnost	139
E.	Časová působnost	140
§ 4	Realizace a aplikace norem občanského práva	142
A.	Realizace a aplikace občanského práva	142
B.	Aplikace práva podle analogie	143
§ 5	Výklad (interpretace) norem občanského práva	145
A.	Obecně	145
B.	Metody interpretace práva	149
I.	Obecně	149
II.	Standardní metody interpretace	149
III.	Nadstandardní metody interpretace	152
HLAVA ŠESTÁ: Občanskoprávní skutečnost		154
§ 1	Pojem „občanskoprávní skutečnost“	154
A.	Pojem	154
B.	Druhy	155
§ 2	Třídění občanskoprávních skutečností	155
§ 3	Právní jednání	156
A.	Pojem právního jednání	156

B. Náležitosti právního jednání	158
I. Obecne	158
II. Subjekt	158
III. Vůle	158
IV. Projev	161
V. Předmět	164
C. Druhy právních jednání	164
D. Smlouva jako nejvýznamnější a nejčastější druh právního jednání	168
I. Pojem smlouvy	168
II. Smluvní proces	171
III. Druhy smlouvy	179
E. Obsah právního jednání	181
F. Výklad právního jednání	184
G. Perfekce, existence, zdánlivost, platnost a neplatnost, účinnost a neúčinnost právního jednání	185
I. Perfekce, existence, zdánlivost	185
II. Platnost a neplatnost	187
III. Účinnost a neúčinnost právního jednání, zejména smlouvy	195
IV. Relativní neúčinnost právních jednání	198
§ 4 Protiprávní jednání	201
A. Pojem	201
B. Právní následky protiprávních jednání	202
§ 5 Právní události	202
A. Pojem	202
B. Čas jako právní událost	203
§ 6 Právní stavy	207
§ 7 Jiné právní skutečnosti	208
A. Právotvorné (konstitutivní) rozhodnutí státních orgánů	208
B. Vytvoření věci	208
§ 8 Právní domněnky a fikce	209
A. Pojem	209
B. Právní domněnky	209
C. Fikce	210

HLAVA SEDMÁ: Subjekty občanského práva	211
§ 1 Obecně o subjektech občanského práva	211
§ 2 Osoby fyzické	213
A. Vznik právní osobnosti	213
B. Změna pohlaví	214
C. Svěprávnost	216
I. Plná svěprávnost	216
II. Přiznání svěprávnosti	217
III. Svěprávnost nezletilých	218
IV. Omezení svěprávnosti	220
V. Podpurná opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat	224
D. Delikttní způsobilost	227
E. Bydliště fyzické osoby	228
F. Zánik právní osobnosti	230
I. Místo smrti, smrt několika osob	230
II. Důkaz smrti	231
III. Domněnka smrti a nezvěstnost	232
G. Příbuzenství, rodičovství, osvojení, manželství, švagrovství, registrované partnerství, osoby blízké, poručenství, opatrovnictví, pěstounství, domácnost	237
I. Příbuzenství	237
II. Rodičovství	239
III. Osvojení	240
IV. Manželství	241
V. Švagrovství	241
VI. Registrované partnerství	242
VII. Osoby blízké	243
VIII. Poručenství	244
IX. Opatrovnictví	244
X. Pěstounství	245
XI. Domácnost	245
H. Ochrana osobnosti člověka. Člověk a jeho osobnostní práva	248
I. Osoba a osobnost člověka	248
II. Právní základ ochrany osobnosti člověka v ústavním pořádku a mezinárodních úmluvách o lidských právech	250
III. Ochrana osobností v občanském zákoníku	250

IV.	Ochrana osobnosti člověka v dalších právních předpisech	251
V.	Jednotlivé chráněné hodnoty osobností člověka	253
VI.	Právní prostředky ochrany osobnosti	259
§ 3	Právnícké osoby	263
A.	Hlavní pojmy	263
B.	Pojmové znaky (vlastnosti)	264
C.	Klasifikace právníckých osob (typy, druhy, formy)	267
I.	Obecný výklad	267
II.	Úprava v občanském zákoníku	270
D.	Identifikace právnícké osoby	273
I.	Obecně	273
II.	Název	273
III.	Sídlo	274
IV.	Zápis	274
E.	Orgány právnícké osoby	275
F.	Jednání právnícké osoby	276
G.	Trvání subjektivity	277
I.	Vznik	277
II.	Zánik	279
III.	Přeměna	280
H.	Seskupení	280
I.	Tzv. nižší články	282
J.	Stát jako právnícká osoba	283
§ 4	Spotřebitel	285
A.	Ochrana spotřebitele v evropském právu	285
B.	Spotřebitelské acquis a jeho implementace	286
C.	Pojem spotřebitele v soukromém právu	289
D.	Smlouvy uzavírané se spotřebitelem	294
E.	Další institucionalizování aktéři ochrany spotřebitele	296
§ 5	Podnikatel	298
A.	Pojem podnikatele	298
B.	Obchodní firma	302
I.	Pojem obchodní firmy a její tvorba	302
II.	Ochrana práv k obchodní firmě	304
C.	Sídlo podnikatele	305
D.	Zastoupení podnikatele	306
I.	Obecně	306
II.	Zastoupení osobou pověřenou určitou činností	307

III.	Jednání vedoucího odštěpného závodu	308
IV.	Jednání jiné osoby v provozovně podnikatele	308
V.	Zastoupení podnikatele prokuristou	308
E.	Zákaz konkurence	310

HLAVA OSMÁ: Zastoupení 312

§ 1	Účel zastoupení	312
§ 2	Obecné podmínky zastoupení	314
§ 3	Smluvní zastoupení	316
	A. Obecně	316
	B. Prokura	319
§ 4	Zákonné zastoupení a opatrovnictví	320
	A. Obecně	320
	B. Zákonné zastoupení	321
	C. Opatrovnictví	322
	I. Obecně	322
	II. Opatrovnictví člověka	322
	III. Opatrovnictví právnické osoby	325
§ 5	Zastoupení členem domácnosti	325
§ 6	Společný zástupce pro doručování u solidárních závazků	326

HLAVA DEVÁTÁ: Občanské právo v subjektivním smyslu 327

§ 1	Pojem občanského práva v subjektivním smyslu	327
§ 2	Druhy občanských práv v subjektivním smyslu	329
§ 3	Výkon občanského práva v subjektivním smyslu	332
§ 4	Ochrana občanského subjektivního práva	334
	A. Obecně	334
	B. Soud jako hlavní garant	336
	C. Svépomoc	339
	D. Ochrana držby (posesorní ochrana)	342

HLAVA DESÁTÁ: Občanskoprávní povinnost 346

§ 1	Pojem občanskoprávní povinnosti	346
§ 2	Druhy občanskoprávních povinností	347
	A. Obecně	347
	B. Občanskoprávní povinnosti z právních jednání	347

I.	Ze smluv	347
II.	Z jednostranných právních jednání	348
C.	Občanskoprávní povinnosti z protiprávních jednání – činů	348
D.	Občanskoprávní povinnosti z právních událostí	349
E.	Občanskoprávní povinnosti z protiprávních stavů	349
F.	Občanskoprávní povinnosti přímo ze zákona (ex lege)	350
G.	Občanskoprávní povinnosti z jiných právních skutečností	350
I.	Občanskoprávní povinnosti z vytvoření věci (§ 489)	350
II.	Z právotvorných (konstitutivních) aktů aplikace práva úředního orgánu	351
§ 3	Občanskoprávní odpovědnost	351
A.	Pojem občanskoprávní odpovědnosti	351
B.	Obecné předpoklady vzniku občanskoprávní odpovědnosti	356
C.	Funkce občanskoprávní odpovědnosti	357
D.	Druhy občanskoprávní odpovědnosti	360
E.	Postavení občanskoprávní odpovědnosti v systému právní odpovědnosti	368
HLAVA JEDENÁCTÁ: Předmět občanského práva		371
§ 1	Pojem předmětu v občanském právu	371
§ 2	Věc jako předmět práv a povinností	371
A.	Pojem věci	371
B.	Druhy věcí	374
I.	Věci hmotné a nehmotné	374
II.	Věci nemovitě a movité	374
III.	Věci jednotlivě (individuálně) a druhově (genericky) určené	376
IV.	Věci zastupitelné a nezastupitelné	377
V.	Věci užitelné a neuzitelné	377
VI.	Věci reálně dělitelné a nedělitelné	378
C.	Plody a užitky věci	378
D.	Hodnota a cena věci	379
E.	Věci vyloučené z právního obchodu (res extra commercium)	380
F.	Budoucí věc	381
§ 3	Součást věci	381
A.	Obecně o součásti věci	381

B. Zásada superficies solo cedit	382
C. Stroje spojené s nemovitou věcí a inženýrské sítě	385
§ 4 Příslušenství věci, pozemku a pohledávky	386
A. Příslušenství věci	386
B. Příslušenství pozemku	387
C. Příslušenství pohledávky	387
§ 5 Veřejný statek	387
§ 6 Věc hromadná	388
§ 7 Majetek a jmění	389
§ 8 Obchodní závod, pohočka, odštěpný závod, obchodní tajemství	389
§ 9 Lidské tělo	390
§ 10 Živé zvíře	391
§ 11 Cenný papír	392
A. Pojem cenného papíru	392
B. Druhy cenných papírů	396
C. Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír	397
D. Přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír	399
HLAVA DVANÁCTÁ: Promlčení, prekluze a vydržení	401
§ 1 Pojmy promlčení, prekluze a vydržení	401
§ 2 Promlčení	405
A. Obecně	405
B. Promlčecí lhůta	408
I. Délka promlčecí lhůty	408
II. Počátek promlčecí lhůty	410
III. Běh promlčecí lhůty	411
§ 3 Prekluze	412
§ 4 Vydržení	413
Seznam použité literatury	415
Věcný rejstřík	422